

Heikki Immonen

Yrittäjyyden yliopettajan lahjoitusvirka

Hankkeen loppuraportti

Julkaisusarja

Karelia-ammattikorkeakoulun julkaisu C: Raportteja, 79

Tekijä

Heikki Immonen, Karelia-ammattikorkeakoulu

© Tekijä ja Karelia-ammattikorkeakoulu

Tämä julkaisu on lisensoitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä.

ISBN 978-952-275-333-5

ISSN 2323-6914

Karelia-ammattikorkeakoulu 2021

Sisällys

1 Lahjoitusviran taustalla yrittäjämäisen korkeakoulun malli.....	4
2 Alkukartoituksesta yrittäjyyspolkujen muotoiluun ja Spark Joensuun kehittämiseen.....	5
3 Draft Program® -yrittäjyysohjelman kehittäminen	8
4 Tutkivan yrittäjyyden toimintamalli.....	9
5 Toimialakuukaudet ja Spark Joensuu.....	10
6 Yrityksiä, julkaisuja ja kehittämistä	11

1 Lahjoitusviran taustalla yrittäjämäisen korkeakoulun malli

Yrittäjyyden yliopettajuus on ollut vuosina 2017–2021 Karelia-ammattikorkeakoulussa William ja Ester Otsakorven säätiön rahoittama lahjoitusvirka. Lahjoitusviran hakemisen ja perustamisen taustasyitä olivat Karelian strategiset valinnat ja halu kehittyä yrittäjämäisenä korkeakouluna sekä yleismaailmallinen yrittämisen ja yrittäjyyden korostuminen.

Yrittäjämäinen korkeakoulu (eng. entrepreneurial university) on alun perin korkeakoulu-yrittäjyyden tutkimuksesta noussut termi, josta OECD kehitti tarkan yrittäjämäisen korkeakoulun määritelmän ja työkalun korkeakoulujen kehittämiseen (**OECD 2012**). Suomalaisessa korkeakoulujärjestelmässä OKM korosti yrittäjämäisen korkeakoulun näkökulmaa erityisesti 2010-luvun puolivälissä tehtyjen yliopisto- ja ammattikorkeakouluselvitysten ja -luokittelujen avulla.

Kareliassa yrittäjyys oli tunnistettu yhdeksi opiskelijoiden työllistymisväyläksi ja laajemmin yhteiskunnallisena muutosvoimana. Näistä lähtökohdista yrittäjyyden yliopettajuuden tavoitteiksi asetettiin Karelian opiskelijoiden yrittäjyyspolkujen rakentaminen yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa sekä mm. erilaisten, uusienkin, yrittäjyyden ja yrittäjäksi siirtymisen muotojen huomioiminen Karelian toiminnassa.

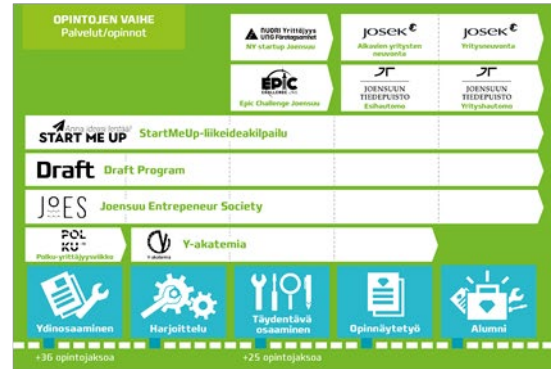
2 Alkukartoituksesta yrittäjyyspolkujen muotoiluun ja Spark Joensuun kehittämiseen

Yrittäjyyspolun muodostaminen aloitettiin kartoitustyöllä, jossa jaoteltiin opinnot ja muut yrittäjyyden tukipalvelut neliportaisesti liiketoiminnan elinkaaren mukaan. Jaotte-
lua koekäytettiin kaikille aloille yhteisten opintojen ja palvelujen luokittelussa sekä liike-
talouden koulutuksen opintojaksojen luokittelussa. Kartoitustyö laajennettiin kaikille
aloille syksyn 2017 aikana. Kartoitustyön tuloksena tunnistettiin eri aloilta yli 60 erilaista
yrittäjyyteen liittyvää Karelian omaa opintojaksoa sekä toistakymmentä opiskelijoille
tarjolla olevaa Karelian tai yhteistyökumppaneiden palvelua tai ohjelmaa.

Kartoitustyön päätyttyä valittiin alakohtaiset yrittäjyysvastaavat. Yrittäjyysvastaava on
opiskelijan oman koulutusalan ensimmäinen kontaktipiste yrittäjyysasioissa. Yrittäjyys-
vastaaville on järjestetty tutustumistilaisuuksia alueen yrityspalveluihin.

Lopputuloksena jokaiselle opiskelijalle voidaan yhdessä oman alan yrittäjyysvastaavan
kanssa räätälöidä henkilökohtainen yrittäjyyspolku liiketoiminnan ja opintojen vaiheen
sekä koulutusalan mukaan. Yrittäjyysvastaavan kanssa yhdessä toteutettu opinnollis-
taminen mahdollistaa yrittämisen ja opintojen joustavan yhdistämisen.

Karelian yrittäjyyspolkua varten luotiin oma www-portaali: karelia.fi/yrittajyyspolku.
Portaali kokoaa yhteen tiedon kaikista yrittäjyyspolun opinnoista, palveluista ja yhteys-
tiedoista.

Kuva 1. Karelian yrittäjyyspolku -sivusto

Keväällä 2018 pilotoitiin uudenlaista harjoittelumallia kolmen International Business -koulutuksen opiskelijan kanssa, missä opiskelijat kehittivät omaa yritysideaa kohti yritystoimintaa. Opiskelijat työskentelivät itsenäisesti oman aikataulun mukaan ja yhteinen ohjaustapaaminen toteutettiin joka toinen viikko.

Spark Joensuu tiivistää alueellista yhteistyötä

Loppuvuodesta 2018 aloitettiin Spark Joensuun suunnittelu ja valmistelu, ja sen toiminta käynnistyi 2019. Spark Joensuu on Karelian, Itä-Suomen yliopiston, Riverian sekä Business Joensuun yhteinen, Joensuun Tiedepuistolla toimiva yrittäjyyden oppimisympäristö ja -yhteistyömalli.

Yrittäjyyden yliopettaja on toiminut asiantuntijana Sparkin suunnittelu- ja kehittämistyössä. Kehittämistoiminnalle ja koko Sparkin käynnistämiseen haettiin menestyksellä ulkopuolista rahoitusta (Otsakorven säätiön rahoitus sekä ESR-hankerahoitus). Keskeinen Spark-yhteistyön hyöty on ollut yrittäjyyspolulla olevien opiskelijoiden helpot siirtyvät yrittäjyyspolulla yli organisaatorajojen. Esimerkiksi useat Riverian NY-yritykset ovat siirtyneet Karelian hallinnoimaan Draft -yrittäjyysohjelmaan ja siitä edelleen Business Joensuun yrityspalveluiden piiriin. Spark-yhteistyön ansiosta eri ohjelmien asiantuntijat

ja vastuuhenkilöt ovat tiiviissä kanssakäymisessä, minkä ansiosta yrittäjyyspolulla olevien opiskelijoiden etu tulee huomioiduksi polun jokaisessa vaiheessa.

Spark Joensuun kehittäminen ei ole suinkaan päättynyt. Yksi merkittävimmistä uusista toimintatavoista ovat nk. toimialakuukaudet, joista tarkemmin myöhemmin tässä raportissa.

3 Draft Program® -yrittäjyysohjelman kehittäminen

Eräs merkittävimmistä yrittäjyyden yliopettajuuden kehittämispennistuksista on ollut Draft Program® -yrittäjyysohjelman edelleen kehittäminen. Ohjelma on yliopettaja-hankkeen aikana laajentunut ylimaakunnalliseksi viiden oppilaitoksen (Karelia, Savonia, UEF, Riveria, Sakky) yhteiseksi yrittäjyysohjelmaksi, joka tarjoaa mikrorahoitusta ja henkilökohtaista valmennusta oppilaitosten opiskelijoille, henkilökunnalle ja alumneille.

Ohjelman kautta syntyy vuosittain n. 10 uutta kasvavaa yritystä. Tämän lisäksi ohjelmassa julkaistaan vuosittain kymmeniä alueellisesti tärkeitä hyötyjulkaisuja erilaisista yrittäjyyden teemoista. Kesällä 2021 TEM valitsi Draft-ohjelman Suomen edustajaksi kansainväliseen yrittäjyyden edistämiskilpailuun.

Spark Joensuun ansiosta Draft-ohjelma on tiiviissä yhteistyössä monien muiden keskeisten ohjelmien ja toimijoiden kanssa, kuten Business Joensuu, Nuori Yrittäjyys Ry., UEF:in innovaatiotoiminnan tukipalvelut, ProRiveria ja Karelian Y-akatemia. Otsakorven säätiön kanssa vuonna 2019–2020 kehitetty pääomalinainstrumentti sekä yrittäjyyden yliopettajan 2019 aloittama työskentely Joensuun Startup Rahaston hallituksessa ovat osoitus tiivistyvistä yhteistyöstä myös rahoittajien kanssa.

4 Tutkivan yrittäjyyden toimintamalli

Tutkiva yrittäjyys (eng. exploratory entrepreneurship) on uudenlainen Karelia-amk:ssa yliopettajahankkeen aikana kehitetty yrittäjyyden edistämisen, tutkimuksen ja koulutuksen toimintamalli. Tutkivassa yrittäjyydessä ammattikorkeakoulun asiantuntijat (opettajat, TKI-henkilöstö) toimivat alkavien yritysten yritysvalmentajina. Toimintamallissa jokainen valmennettava tiimi nähdään tutkimusretkikuntana, joka tuottaa paikallisesti relevanttia toimialaspesifiä tietoa. Toiminta organisoituu Draft-yrittäjyysohjelman kautta. Toimintamallissa hyödynnetään myös yliopettaja Immosen väitöskirjatutkimuksen tuloksia.

Yrittäjyysvalmentajat, eli tutkivat yrityskehittäjät, muuntavat tiimien kanssa työskentelystä saadut opit nk. hyötyjulkaisuiksi. Hyötyjulkaisut ovat käytännöllisiä blogeja, videoita, podcasteja ja oppaita, jotka siirtävät paikallisia toimialaspesifejä hyviä käytäntöjä muille alkaville yrittäjille alueella. Hyötyjulkaisujen aiheita voivat olla myös asiakastyössä tiimien kanssa testatut uudet yrityskehittämisen menetelmät. Hyötyjulkaisuja on viimeisen 12 kuukauden aikana syntynyt yli 60 kpl. Tutkivina yrittäjyysvalmentajina on toiminut 9 Karelian opettajaa ja TKI-asiantuntijaa. Mikä tärkeintä, tutkiva yrittäjyys on yhteensopiva ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin kanssa.

5 Toimialakuukaudet ja Spark Joensuu

Spark Joensuun kaltaisten geneeristen yrittäjyysympäristöjen yleismaailmallinen haaste on muiden, kuin pienen yrittäjyysmyönteisen opiskelijajoukon houkuttelu mukaan toimintaan. Tästä syystä esimerkiksi Oulussa luovuttiin pitkän yrittämisen jälkeen Business Kitchen -toiminnasta. Vastaavasti Tampereen Y-kampus ja Haaga-Helian Start Up School -ovat muotoutuneet pääasiallisesti yrittäjyysaiheisten opintojen sal-kuiksi. Erikoisemmat interventiot ovat hankerahoituksen varassa.

Lukuvuonna 2021-2022 Spark Joensuussa kokeillaan ns. toimialakuukausia. Toimialakuukaudet keskittyvät johonkin tiettyyn toimialaan ja teemaan. Toimialakuukauden aikana yrittäjyys ja yrittäjyystaidot tarjotaan opiskelijoille, opettajille ja yrityksille tämän substanssiteeman kautta. Ensimmäinen näistä tulee olemaan marraskuussa 2021 järjestettävä fotonikan ja korkean teknologian toimialakuukausi. Kuukauden ohjelmaan on integroitu mm. fotonikka-aiheinen Epic Challenge -opintopaketti, fotonikan yrittäjyyttä painottava Draft-erityishaku, sekä Forestry and Photonics sekä Optics and Photonics Days -konferenssien osia. Sisältö on rakennettu niin, että se on houkutteleva sekä opiskelijoille, että alan yrityksille.

6 Yrityksiä, julkaisuja ja kehittämistä

Uudet perustetut yritykset

Yliopettajan henkilökohtaisesti valmentamat tiimit ovat hankkeen aikana perustaneet 26 uutta yritystä, joista 16 on osakeyhtiöitä.

Julkaisutoiminta

Vuosien 2017–2021 aikana yliopettaja on julkaissut yhteensä 63 ammattikorkeakoulujulkaisua, joista 32 kuluu vuoden 2021 aikana (ml. 7 podcastia ja 5 videota). Esimerkkejä hyötyjulkaisuista:

- Immonen, H. 2021. Nokiakka näyttää miksi koe-erä on uuden elintarvikkeen kehittämisen keskiössä. [Draft Program blogi 4.6.2021](#).
- Immonen, H. 2021. Osakeyhtiön perustaminen oli Liisille siirtymä liiketoiminnan kehittämisen seuraavaan vaiheeseen. [Draft Program blogi 3.6.2021](#).

Muuta kehittämistä kampuksilla ja kansainvälisesti

Englanninkieliset [Epic Challenge Joensuu](#) -innovaatio-opinnot, liikeidean kehittäminen -opintojakso, yrittäjyysopinnäytetyösapluunoiden kehittäminen, englanninkielisten "Business Idea Development" -opetussisältöjen rakentaminen, Industrial Management -tutkinnon valmisteluun osallistuminen, sekä objekti-prosessi -metodologian soveltaminen yritysten ongelmien määrittelyssä ovat esimerkkejä yrittäjyyden yliopettaja -hankkeeseen kytkeytyneistä kehittämissuunnitelmista.

Lisäksi hankkeen aikana on kehitetty ja otettu käyttöön ensimmäisenä Suomessa tiettyjä uudenlaisia yrityskehittämisen työkaluja, kuten [käänteinen tuloslaskelma](#) sekä [yhden sivun liiketoimintasuunnitelma](#).

Kansainvälisesti yhteistyö on ollut tiivistä neljää eri kansainvälistä organisaatiota edustavien asiantuntijoiden kanssa: Technical University of Liberec (Tšekki), Vives University of Applied Sciences (Belgia), Epic Education Foundation (USA) ja MIT (USA).